

T.C.
BAŞBAKANLIK
Dış Ticaret Müsteşarlığı

Sayı : B.02.1.DTM.0.09.00.00 - 126

Konu : Yazılı Soru Önergesi

17.02.2009* 6364

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27/01/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6470-10918/23062 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları eki İzmir Milletvekili Sn. Harun ÖZTÜRK tarafından verilen 7/6470 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Kürşad TÜZMEN
Devlet Bakanı

EKLER:

1- Cevap yazısı (2 sayfa)

İhracata dayalı ekonomik büyüme modelini benimsemiş olan ülkemiz, özellikle 2002 yılı sonrasında dikkate değer bir performans sergilemiş ve ihracatımız Cumhuriyet tarihindeki en yüksek seviyesine ulaşmıştır. 2002 yılında 36 milyar dolar olan ihracatımız 2007 yılında 100 milyar dolar sınırını geride bırakmış ve 2008 yılı sonunda 132 milyar dolara ulaşmıştır.

İhracat Stratejik Planımız ile ortaya koymuş olduğumuz "Sürdürülebilir ihracat artışı sağlayacak ihracat yapısını oluşturmak" üzere, ihracatımızın katma değeri düşük ürün gruplarından katma değeri yüksek, ileri teknoloji ihtiva eden, yenilikçi ürünlere dönüşümünü sağlamak hedeflenmiştir.

Dış Ticaret Müsteşarlığı, bu dönüşümün hızlandırılmasını sağlamak için özel sektör ile yakın işbirliği içerisinde çalışmalar yürütmektedir.

Bu kapsamda, Ar-Ge çalışmalarında bulunan firmalarımıza destekler sağlanmakta, bu destekler ile yeni bir ürün üretilmesi, ürün kalitesi veya standardının yükseltilmesi, yeni tekniklerin uygulanması, yeni bir teknoloji geliştirilmesi veya yeni teknolojinin yurt koşullarına uyumunun sağlanması için çalışılmaktadır. TÜBİTAK ile işbirliği içerisinde yürütülen bu destek programı ile ülkemizin ileri teknoloji sektörü ağırlıklı üretim ve ihracat yapısına kavuşması hedeflenmektedir.

Diğer taraftan, bu yapısal dönüşüm ile birlikte aynı zamanda sektörel bazda ihracatımızın artırılması faaliyetleri de devam etmektedir.

Gerek ihracatımız içerisindeki payı, gerekse de ülkemiz istihdamına olan katkısı ile ön plana çıkan tekstil ve konfeksiyon sektörümüz için, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın da etkin katılımı ve sorumluluğu ile kapsamlı bir Tekstil, Hazır Giyim, Deri ve Deri Mamulleri Stratejisi yürütülmekte olup ayrıca, Deri Tanıtım Grubu çalışmaları ile de tanıtım faaliyetlerine hız verilmektedir.

Kimya sektörümüz için stratejik plan çalışmaları yürütülürken, AB'nin kimyasallar mevzuatı uyumlaştırması yapılarak bu konuda ihracatçılarımıza seminerler düzenlenmiştir. Ayrıca, bor ve türevleri ihracatı için düzenlenen seminerlerin yanında seramik sektörümüz için de tanıtım grubu kurulmuş olup ülkemiz seramiğinin uluslararası piyasalarda tanıtımı yapılmaktadır.

Kaliteli Türk makinelerinin üretimi ve satışlarının teşviki amacıyla yürütülen Makine Kalite İşareti belgelendirilme çalışmaları yürütülmekte, yine bu sektörümüzde de Makine Tanıtım Grubu ile tanıtım çalışmaları sürdürülmektedir.

Tarım ürünleri ihracatımız için; Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitesi, Fındık Tanıtım Grubu, Narenciye Tanıtım Grubu, Antep Fıstığı Tanıtım Grubu ve Su Ürünleri Tanıtım Grubu faaliyetlerine devam etmektedir.

Bununla birlikte, Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracat Genel Müdürlüğü'nün görev alanı içerisinde, her sektör için çalışmalar artarak devam etmektedir. Ülkemiz ürünlerinin uluslararası piyasalarda rekabet edecek düzeye çıkarılması ile firmalarımız arasında ihracat kültürünün ve miktarlarının artırılması hedeflenmektedir.

Yapılan bu çalışmaların da katkısı ile son yıllarda ihracatımızda sanayi ürünlerinin payı artarak, toplam ihracatımızın %87'sini oluşturur düzeye gelmiştir. İhracatımızın teknoloji bazlı yapısına baktığımızda ise 2002 yılında ihracatımızın %43,8'i düşük teknoloji, %43,9'u da orta teknoloji sektörlerinden oluşmakta iken, 2008 yılı ilk 11 aylık döneminde ise düşük teknoloji sektörlerinin payının %26, orta teknoloji sektörlerinin payının ise %69 düzeyine ulaştığı görülmektedir.

Diğer taraftan, söz konusu dönemde ithalatımıza bakıldığında ise 2002 yılında 51,5 milyar dolar iken 2007 yılında 170 milyar dolar, 2008 yılı sonu itibarıyla da 201,8 milyar dolar olduğu görülmektedir.

Ancak, 2001 yılında yaşanan ekonomik kriz sonrasında ülkemiz ekonomisinin aralıksız büyüme trendi içerisine girmiş olması ile bu büyüme trendi içerisinde, dünya trendlerine paralel olarak imalat sanayiimizin de üretim yapısında değişimler yaşanması, ekonomimizin genel üretim yapısında ithalat artışının en temel sebepleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca, 2001 yılı sonrasında Türk Lirasında gözlenen değerlenme ile birlikte maliyeti azalan ithal malların ekonomimizde kullanımı da yaygınlaşmıştır.

Bu itibarla, ithalattaki artış, ihracatımızdan ziyade ekonomimizdeki yapısal değişimler ile değerlendirilmelidir. Zira, 2009-2011 dönemi Orta Vadeli Programında da ihracatımız ile birlikte, ekonomimizin üretim yapısının ithalata bağımlılığının azaltılması bir amaç olarak belirlenmiş bulunmaktadır. Bu amaç doğrultusunda ilgili kurum ve kuruluşlarımız tarafından da çalışmalar sürdürülmektedir.

İthalat artışında; güçlü ekonomik büyüme, sanayi üretimindeki artış döviz kurlarındaki gelişmeler, enerji ve emtia fiyatlarındaki artışlar önemli rol oynamaktadır. İthalatın kompozisyonu incelendiğinde, ağırlığın ara malı ithalatında olduğu görülmektedir. Nitekim, 2008 yılında ithalatın %13,9'unu yatırım malları, %75,1'ini ara malları, %10,6'sını ise tüketim malları oluşturmaktadır. Söz konusu kompozisyonda 2002 yılından itibaren önemli bir değişiklik olmamıştır.

Diğer taraftan, 2008 yılında bir önceki yıla göre üretimle bağlantılı ithalat kalemleri olan ara ve sermaye malları ithalatının değişim oranları, sırasıyla %22,6 ve %3,5 olarak gerçekleşmiştir. Sektörel faaliyetlere göre ithalatın dağılımına bakıldığında ise ağırlığın genel içindeki payı % 75 seviyesinde olan imalat sanayiinde olduğu görülmektedir.

Yerli üreticilerimizin ithalattaki artıştan olumsuz etkilenmelerini önlemek amacıyla DTÖ kuralları ve AB ile imzalanan anlaşmalardan kaynaklanan yükümlülüklerimiz çerçevesinde ticaret politikası önlemleri en etkin şekliyle kullanılmaktadır. Bu bağlamda, tarım ürünleri ile demir çelik ürünlerinde gümrük vergileri ile koruma sağlanmakta; diğer sanayi ürünlerinde dampinge karşı vergi, korunma önlemi olarak ek mali yükümlülük ve kota ile gözetim ve referans fiyat uygulamalarına başvurulmaktadır.

Ayrıca, ulusal bir ekonomi ile sanayi ve para politikasının oluşturulması ve IMF ile yürütülen müzakereler doğrudan Bakanlığımıza bağlı Dış Ticaret Müsteşarlığının görev ve yetki alanına girmemektedir.